

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne mener, at der skal fastsættes et rådighedsbeløb på det sociale område, der skal være gældende ved ansøgninger om hjælp i særlige tilfælde efter lov om aktiv socialpolitik, kapitel 10, og ved ansøgninger om personlige tillæg efter pensionslovgivningen.

Rådighedsbeløbet skal svare til og reguleres på samme måde som det rådighedsbeløb, der er fastsat efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og konkurslovens regler om gældssanering. Rådighedsbeløbene er i 2009 fastsat til 5.170 kr. pr. måned for én voksen og 3.600 kr. til ægtefælle/samlever, 1.420 kr. til børn på 0-1 år, 1.810 kr. til børn på 2-6 år og 2.600 kr. til børn på 7-18 år. Beløbene er fastsat i bekendtgørelse om gældssanering og bekendtgørelse om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 og bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008.

Rådighedsbeløbene indgår i vurderingen af en persons betalingsevne, når det efter de gældende regler f.eks. skal fastsættes, hvor stort et beløb man kan afdrage på sin gæld, og skal sikres, at den pågældende har det nødvendige til rådighed om måneden til sit eget og familiens underhold til mad, tøj osv. efter at have betalt boligudgifter, udgifter til samvær med børn og bidragsforpligtelser, udgifter til særlige behov m.v. Kun hvis man har penge ud over dette, kan man afdrage på sin gæld.

Rådighedsbeløbet blev fastsat i forbindelse med revisionen af reglerne om gældssanering i 2005. Som det fremgår af Konkursrådets betænkning, der lå til grund for lovforslaget, ønskede man med rådighedsbeløbet at skabe en mere ensartet praksis for skifterettens behandling af sager om gældssanering. Man overvejede at tage udgangspunkt i satserne for dagpenge, kontanthjælp eller folkepension, men fandt det mere hensigtsmæssigt at fastsætte beløbet på grundlag af de faktiske udgifter, der skal dækkes af rådighedsbeløbet, jf. Konkursrådets betænkning nr. 1449/2004 om gældssanering.

Rådighedsbeløbet er derfor fastsat ud fra det husholdningsbudget, som Forbrugerinformationens tidli-

gere udarbejdede som udtryk for, hvad der er et »rimeligt forbrug« i en husholdning og afspejler, hvad det rent faktisk koster, hvis man skal købe mad, toiletpapir, tandpasta og alt det, der er helt nødvendigt i dagligdagen. Beløbet er godt nok sat lavere end det, som Forbrugerinformationen fastsatte var nødvendigt, men det er stadig en del højere end det rådighedsbeløb, mange kommuner anvender i dag. Desuden bliver beløbet reguleret hvert år på baggrund af den lønudvikling, som anvendes til regulering af visse overførselsindkomster.

Det kan for mange borgere være svært at forstå, at én myndighed, SKAT, vurderer, at de ikke har råd til at betale på en gæld, samtidig med at en anden myndighed, socialforvaltningen, vurderer, at de har rigeligt råd til selv at betale tandlægen. På samme måde virker det urimeligt, at når man ser på, om en borger har råd til en enkeltydelse som tandlæge, vinterstøvler til børnene eller et nyt køleskab, når det gamle er brudt sammen, så mener man, at borgeren skal klare sig for et langt lavere beløb til mad m.v. end det, som Forbrugerinformationen er nået frem til er nødvendigt ud fra dens undersøgelser af prisniveauet på dagligvarer.

Mange kommuner anvender allerede i dag vejledende rådighedsbeløb, når de behandler sager om hjælp på det sociale område. Det viser en undersøgelse, som Rambøll Management udarbejdede i 2006 for Rådet for Socialt Udsatte om kommunernes praksis for at anvende vejledende retningslinjer for, hvor meget forskellige grupper af overførselsindkomstmodtagere skal have til sig selv om måneden, når de søger om hjælp i særlige tilfælde, jf. »Vejledende rådighedsbeløb – en kommunal praksis?«, Rådet for Socialt Udsatte/Rambøll Management, april 2006.

Konklusionerne af undersøgelsen er, at der er betydelige forskelle mellem kommunernes praksis i forhold til, om man anvender et vejledende rådighedsbeløb, og hvor stort et rådighedsbeløb man i så fald tager udgangspunkt i. Mellem 55 og 70 pct. af kommunerne anvender vejledende rådighedsbeløb, og større kommuner anvender oftere rådighedsbeløb end de mindre kommuner. Samtidig fremgår det, at der er en betyde-